

Sy-li spěwat,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatonok
Zradny je.

Za staw sprócnny
Napoj mócnny
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnny
Přez spar měrnny
Cerstwosć da.

Njeh ty spěwaš
Swěrnje dželať
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh ćí khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. F.

Sserbske niedželiske kopjeno

Budyšin

3. februara 1929

Bauzen

Čiřičež a naklad Ssmolerjež knihicziřčezěrnje a knihařnje, šap. družstwo s wobm. ruk. w Budyšinje
Wukhadža kóždu šobotu a placzi šchwórczlětnje 108 kótny p enjeřlow

Geragesima.

Marje wučizčenja.

Luk. 2, 22—32.

Dženka šwjecizimny tutón rjany šwjedzeń šobu, kotryž pak šu našchi Wótzojo přjedny šamo wo tydzenju šwjecizili. Wučizčenje šwj. Marije, tak steji w našchich šerbškich biblijach pšchipiřane pšchi dženšniřim dženřim tekšće. Šchto to reła? To chze nam prajicž, šo je Marija dženka, šchtrzeczń dnjow po jeho narodže, še šwojim šyntom šwój wjeřokny kemschikhód džeržala, kaž to našche maczerje dženka tež hiřchže, Bohudžakowano, činja. Tak je wona Jesuša w templu Bohu přjódk štajila, tohodla šo našch šwjedzeń tež šwjedzeń Jesuřoweho přjódkštajenja mjenuje. Čzehodla nětk tutón šwjedzeń, kiž šu pola nař tola hižom štoro daloko a wšchěroko šabryli, jenož šnadno štari niz, kiž jón š čžařa młodořče hiřchže šnaja a lubuja, šařo wučehnjemy še šapomnjecža? Šleježe, hdyž šmy tu štawy Božeje zyrkwje a hdyž chzemy to wopradowe bycz, to je nuřne, šo šmy tež š tutej zyrkwju žiwi. Žiwi pak š zyrkwju šmy, hdyž š nej šobu žiwje šacžujemy zyrkwine leto, tuto najrjeńře štworjenje šwjateho Duča w zyrkwi. Tu ma kóždy džeń a wořebje kóždy šwjedzeń to šwoje na zyle šamorasne wařhnje nam prajicž, šo dnyřimny na njón pořlučacž a š toho tež něřchto pšchiwřacž ša našche žiwjenje, šo wjedže jónu do šbóžnořče. Tak našch šwjedzeń nam hiřchže ras pořasuje zřly blyřchčž hodowneho čžařa, kaž jařna hwěřdžina šwěczi nuts do šhutneho dopóřtneho čžařa. To šo wjeřelimny, hdyž tak hiřchže ras wróczšo mnyřlicž šmemy na hodny a na hodowny čžař. Š Mariju čzehnjemy do templu. Poř-

na wjeřela je wona byla a tón džeń a še šwjatej šahorjenořču je šwoje džěczatko po Mójřakownym šakonju Bohu Anjeřej šwjecžila. Šacž je tehdom hižom šebi mnyřlika, šchto š tutoho džěcža budže a šo wón jónu šo šwjeczi a woprue na řchizju ša wřchčh, Wěřče je wona mnyřlika na wřchitko to, šchtož běchu jej jandžel a pařtryjo prajili a wědomna je šej byla šwjateho powołanja maczerje. Tak šnadno tež našche maczerje nětk šnowa šacžuja rjanosčž a wařnosčž kemschikhóda, kiž je tak ša řchěřčžijaniřtvo šwjecženy, dokelž je macž našeho Anjeřa š nim tež měla šwój kemschikhód. Šo š njebyřchmy tež w našchim čžařu ženje woteřchli wot tutoho wařhnja pobořnyřch čřlowjekow, šo hnyřmy pšchězo na to mnyřlili, šo šu našche džěczi Bohu Anjeřej šwjecžene, šo mamy šwjatny nadawř, je woczahnyřčž nětk tež Bohu ř čžěřči. Š kemschikhódom wy maczerje tutón nadawř na šo wořmjecže. Kařte žohnowanje ša našch zřly lud móže še šwěrneho jeho dopjelńjenja wuřcz!

Nětko pak tež hladamy na štareho, lubeho Simeona. Kař bě wón čžakał na šwojeho Šbóžnika. Wjele řt je tam w templu čžakał na Anřřtuřa teho Anjeřa. Šaj šwjatny Duch bě nad nim a bě jemu na jeho nutřne prařhenje wotmořwu dał, šo njebudže šmjercže widžecž do toho čžařa, šo je šo šeřnał še šwojim Šbóžnikom. A hleježe hnyřom, jařo šarickej Jesuřa to džěczatko do templu pšchinjeřetař, pšchidže tež wón tam wot šwjateho Duča nawabnjenny, wřa Jesuřa na šwojej ruřy a řhwaleřche Boha a špěwařche šwój rjany řerluřch na wječor šwojeho žiwjenja, kiž je Luther nam tak řjenje šnowa bařnik. Wón je nam tak pšchilřad čřlowjeka, kiž je w Jesuřu namařakał męř a šbóžnořčž, kiž chze kónž šwo-

jeho žiwjenja rady doczakać, hdyž je Sbožnika widzil a spóinał. Tak je wón nam wot Boha dženka ja předarja postajeny, so by nam přadował, so nicžo nam ja czaž a wěcžo nosć pomhac njemóže, thiba jeniczi Jesuž Khrystuž, so by nam pokasał a wobkwědčil, so je wón tón Khrystuž, tón wocžakany Sbožnik wšch ludow, so by tak našu klabu wěru snowa pošylnil, so bychmy so přchewinyc dali wot kwjateho Ducha, kiž s njeho tež k nam rěči, a spóinali, so je Jesuž wopravdže Boži syn, naš wumóžnik a sbožnik, kiž je so jako tajki hižom w swojej mlodości wot bohobojasných dušchow spóinał. Haj tohodla dyrbinmy wšitke tute zyrkwine kwjate dny wyžofo wažic, dofelz nam w czažu njewěry a hluda se wšchey móžnej jažnosću přchezo snowa přchwołaja a wobkwědča: Khrystuž je tón, kotrehož je Bóh přchhotował přchede wšchitimi ludžimi, wón je to kwětko k roskwěczenju wšchých, w nim je, haj je wopravdže, sbožnosć a nimo njeho nicžo druhe nam ju njepřchinježe a w zyrkwi, kiž nam wot njeho předuje, a jenož w njej, namałamy a spóinajemy jeho prawje. Jenož, hdyž smy w zyrkwi, kaž je Bóh ju stworil, žiwi a wěrimy tež, šchtož wona nam jako Boža dżowka praji, móžemy tež jónu přchi smjerczi spěwac: Nětk pušchcizich swojeho wotrocžka, Knježe, po swojim kłowje směrom; přchetož mojej woczi stej twojeho Sbožnika widžilej. Hamjen.

Nětk s měrom cžahnu je kwěta,
Po Božej woli,
Tak trošchnje moja wutroba
A temu swoli;
Kaž Bóh mi hnadnje kłubil je,
Mi smjercz je cžiche spanje.

To cžini tón Knjes Khrystuž ham,
Našch Sbožnik kwěrnny,
Na kotrehož ja pohladam
Kšchescžan wěrnny;
Wón šbože je a žiwjenje,
We wšchey nušy a tež w smjerczi.

Ty, Knježe, by joh' postajil
Wšchem s wulkej hnadu,
A joh' kralestwu jich šhromadžil
S dobrej radu
Wšches swoje kłowo doštojne,
We wšchem kwěcže přadowane.

Wón kwětko je tym póhanam,
Jim k trošchtu daty,
So kwěczi cžemnym wutrobam
T'n Knjes kwjaty;
Tón Knjes kwjaty;
Je kłwalba, cžescz a sbožnosć.

Hłód.

Khina je lětk a w podobnym strasche kaž Indiska husto: hlód jej hrosy. Dofelz krajej hamemu njeje móžno, so jeho dowobaracz, bu internationalna komižija postajena, kotraž je wobstejnošće jenotliwych krajinow tutoho hobrskeho kraja pruhowala. Tuta praji, so je tam w tukhwilu na 12 milionow cžłowjekow, kotsiz so pomozy potrebni; tuta licžba so pať drje hacž na 20 milionow powyšchi sa czaž, w kotrymž hlód wobndlerstwo najbóle tyšchi. To so hobrske licžby sa tu-

tón kraj, kotryž žaneho tajkeho porjadneho a dokladneho sarjadowanja a spomožerškeho štkowanja nima kaž na přch. Němska.

A kak je móžno, so je tuta nuša tam tak wulka? Šlowne winy so šcžehowaze: Subjene žně po wulkej křuchocze a inšekty. A nimo toho šnutsowna wójna, kotraž wšchudžom šchery a kašy. A hišchcže něščto: rubježnizy. Khinšy rubježnizy njejku jenož strach sa wukrajanow a njerubja tež jenož na morju, — wo tym smy wošebje w pošlednim cžazu husto cžitali, — woni so tež nastajny strach sa domoródných. Nimo toho je w krajinje Kantsu šběžt muhamedanski nušu sawinowal. Nuša njepokhadža potajkim jenož s podendženjom w přchirodže, ale tež s winow cžłowjekow; wošebje na tym wina je njedostatk štatneho sarjadowanja, kotrež je w tukhwilu wo wjele pohubjenšchene se šnutsownej wónju. Přchi tym so wěšo nješmě šabycz, so je sarjadowanje tutoho hobrskeho kraja s telko milionami cžłowjekow tež wjele wobcžežnišcha wěž, hacž sarjadowanje šriedžnoeuropiškich a wječornoeuropiškich krajom, kotrež so pornje Khinje jenož krajiki. Ma tola Khina šama 22 wulkih provincow s něhdže 400 abo 425 milionami wobndlerjemi; přchi tym njeje hišchcže Tibet šobulicženy, kotryž ma tež něhdže 3 miliony cžłowjekow. Wulkosć Khiny bjes Tibeta wucžini 6 418 900 kóžnych kilometrow; Tibet je něhdže 2 000 000 kóžnych kilometrow wulki.

Mjenowana komižija praji, so je 80 milionow hriwnow trebných, wobndlerstwo přchod šahłódnjenjom wukhowacz. Se tutny 80 milionow cžze komižija, kotraž je se wšchelach ludow wušwolena, 48 šwjescz, so by mohla tón džěl spomožerškeho džela, kotryž je jej přchiměryeny, přchewjeicz. Wona nochze pať so přchi tym špokojicz s tym, so sa tuto lěto wobndlerjom s zyrubu šastara; wona cžze přchiprawy a džela přchewjeicz, kotrež na dalšche a na přchezo wobndlerštwu pomhaja, so hloda dowobaracz abo so dozyla jeho šminycz. Studnje dyrbja so rycz, hacžjenja so twaricz a tohorunja drohi a pucze, a želešniza do dobreho kraja přchetworicz. To so wažne, ale pať tež hobrske a cžežke nadawki.

Hłód je w Khinje wošebje šrudny njedostatk wupłodžil. Abó wupłodžil njeje žyle prawje prajene; tutón njedostatk je tam přchezo byl, hlód a wšcha nuša, kotraž s nim wobndlerštwu hrosy, stej jón powjetšchilej: Štarschi přchdawaja šažo bóle hacž přjedn swoje džeczi. Tak nadenžesch na přch. na wšchelach štazijach želešnizy mjes Pekingom a Tainnanom džecžaze wiki, na kotrychž štarschi swoje džeczi přchdawaja. Šolzy niže 10 lět placzja 20 hacž 40 hriwnow, štarsche 15 hacž 16lětnje hacž do 100 hriwnow. A wyšchnosć? Wona přchihladuje a njewobara. A kak je to móžno? Wona ma to sa pomož we nušy, s kotrež hlód wobndlerštwu trašchi. To pať njeje pošlednja wina. Duch šchescžijanštwu pobrachuje tam hišchcže kaž jenotliwemu tak žysemu ludej. A tu widžisch, kak wulkih a hobrskich nadawkow mišijonštwu ma — a ty šobu.

Sadžerženje štarschich, kotsiz šamóžeja swoje džeczi přchdawacz, šošumisch lěpje, hdyž wopominašch jich nabožne stejnišchcžo a jich s tutoho šesthadžaze nahladny wo džecžoch, wošebje wo holzach, a hdyž šebi wot komižije dašch prajicz, so so tam w provincomaj Šchantung a Šopei 20 hacž 30 se 100 cžłowjekow blisko smjerczi šahłódnjenja, haj w někotrych krajinach šamo 70 se 100.

A kak je móžno, so je tuta nuša tam tak wulka?

Přchi tym wšchem naž šajimuje šhonicz, s cžim so Khinšy šypla žiwja. Khinški lud kłuscha do najštarschich kulturnych ludow, jeho wuwicže pať bu šahe wobšamkšene a lud je na tutym ššhodžěnkú stejó wošak a, dofelz stejó wošacz

pišachu wo wulkej spodziwnej namakanzy w Jerusaleme: Wurnwajo na Wolijowej horje ku row teje mandželsteje namakali, kotraž bě kralej Salomonej najlubšha. Pódlu mu-
mije bě wjele kražnych drohotnošćow, wjazy hišćeje hač
w tamnym rowje faraona Tut-auchamon, wo kotrymž bu
něhdže pšched lětom wjele piškane. A šhtož bě wožebje wa-
ne — a spodziwne, tež wobšěrnny papyrus, to je kniha tam-
neho stareho czařa, — běchu namakali; tutón njebě nihtón
druhi hač kral Salomon kam piškaj. A šhto bě piškaj? Bě
to žyly roman wo lubošći, i kotrejž tuta žónska, rodžena
Egiptowčanka, jeho lubowaše tak, so kama šajedojezene
wino wupi, kotrejž bě po poručnošći kwojeho nana dyrbjala
kwojemu muzej pšchihotowacž. Nan bě i Egiptowsteje wot
faraona pšchihot, so by Salomona šnicžil a židowski lud
faraonej podcziknył. — Ale šhto bě? Ani piškajka i toho
njebě wěrnó. Šdže kem pak potom tuta nawjedžitošć?
S Jendželsteje. Jendželsta nowina „Daily Mail“ bě tutu
džiwnu powěsč do Europy wutrubila a druge nowiny běchu
ju dale trubile, kaž drje je tón abo tamny to kam widžal.
Šdže pak měješke jendželsta nowina tutu hnujazu historiju
jow? S mašeje egiptowsteje nowiny bě ju wupiškala. A tuta
egiptowška nowina? Wona bě to, šhtož bě někajka nowina
w Palestini jako žortne powědańcžko wošjewila, wopak sro-
sumila a ja wěrne mēla a tuž wošjewila. — To je wubjerny
pšchiklad ša to, tak wopacžne powěsčje, kotrejž nowinařstwo
„kacžki“ mjenuje, nastawaja.

S Kluska. Narodžilo je ko w naškej wožadze w lěcže
1928 (licžby w špinkach pšchidate wošnamjenjenja kame po-
dawki i lěta 1927) 67 (52) džeczi, a to 40 hólčkow a 27 hólč-
kow. Mjes nimi běške 11 njemandželstkich džeczi, a juntrócž
dwójnikaj. — Pšchipowědało je ko 34 porow, w našim Bo-
žim domje wěrowało 27 (21) porow. — Semrělo je 33 (37)
wožobow, mjes nimi 10 džeczi, 2 nježenjenej žónskej, 8 man-
dželstkich mužow, 8 mandželstkich žonow, 2 wudowzaj, 3 wudo-
wy. Najstaršha wožoba mjes nimi běške 77 l. 1 m. 20 dnj.
— Konfirměrowaných bu 56 (58) pacžerškich džeczi. Spowěd-
nych běške 1866 (1699) a to 807 mužow a 1059 žonow a 1132
Eserbow a 734 Němžow. Mjes nimi wužiwaše 58 wožo-
bow Bože wotkasanje doma. — Powšchitkowne krajnozrył-
winske kollekty wunješechu: 281, 90 hriwnow, wožebite kol-
lekty wožadny: 288,56 hriwnow.

S Dupjansteje wožady. S lěta 1928 budž tu i zyrkwinskeho
žiwjenja naškeje wožady naspomnjene: narodžilo je
ko 11 (16) džeczi, a to 7 hólzow a 4 hólz; pacžerškich džeczi
bě 17 (8). Pšchipowědanjow a wěrowanjow 4. Semrělo je
8 wožobow, (loni 3). Bože wotkasanje wuži jich 410 (406)
a to 176 mužškich a 234 žónškich, mjes tutym Eserbow 204
a Němžow 206, doma je ko wopravilo 11. — Wunošch šbēr-
kow 258 (240) hriwnow, domjaza šbērka ša wokrježne towar-
stwo šnutskowneho mižionstwa 60 hriwnow, ša šnutskowne
mižionstwo 33 hr., a ša wobnowjenje zyrkwje 1200 hriwnow,
i móšchicžki 134 hr., i wopor. kashcža 96 hr., ša šwotkowne
mižionstwo 25 hr. — Wutrobny džaj ša tute dary.

W Dubiju šhromadži ko 18. februara „zyrkwinny džej“
a „zyrkwinna šhromadžina“ Dubijskeho zyrkwineho wokrježa,
tamna dopoždnja, tuta popoždnju. Na popoždnišchu šhro-
madžinu maja wšchitzy wožadni pšchistup. Tuž ko njech
tež wobdžela, šo bychu ko i dželom zyrkwineho wokrježa še-
snali.

S Wóplinka. W lěcže 1928 je ko w naškej wožadze na-
rodžilo 55 džeczi (1927: 86), a to 36 hólzow a 19 hólzow.

Mjes nimi běchu dwójzy dwójniki. Pacžerškich džeczi mějach-
my 58 (73). Pšchipowědanjow běške 23, mjes tym, šo bu tu
20 (30) porow wěrowaných. Semrělo je tu 29 (43) wožo-
bow; i nich bu 27 tu šhowaných. Spowědných je bylo 1974
(1996), i nich šu 70 Bože šwjate wotkasanje doma dōstali.
Šbērki šu wunješke 274,34 hriwnow. Dalschich darow běške
19 hr. W šandženym lěcže běške možno, na pohrjebnišcžu
študžen rycž, kotraž měješke tež w šuchim czařu došć wody.
Šsrědki k twarej študnje šu wožadni jako dobrowólne dary
woprowali.

S Wožes. W tudomnej zyrkwinskej wožadze je ko w lě-
cže 1928 narodžilo 35 džeczi, 22 hólzow a 13 hólzow. Konfir-
měrowaných bu 26 džeczi, 9 hólzow a 17 hólzow. Šwěrowa-
nych bu 15 porow. Semrělo je 22 wožobow, 3 mužojo, 6 žo-
now a 13 džeczi (11 hólzow a 2 hólz). A Božemu blidu po-
bu 1040 wožobow, 457 mužow a 583 žonow. Zyrkwinske šbēr-
ki wunješechu 128,51 hr., domjaze šbērki a druge dary 120
hr. wucžinjachu. Tule powěsč bě knjes duchowny na Nowolět-
nej Božej šlužbje wošjewil! Do tudomneje zyrkwinskeje wo-
žadny šlušcheja šcžehowaze wšh: Wožoř, Čželno i wutwarje-
nymi šhěžemi na starej rězy a Kětanjcy, Šchprjowcy a Šamo-
ry. Ša štatistika wopšchija šerbške a němške šhromadžje. Šserb-
škich wožadnych je tu wjazy hač němškich.

Višowanje: T. w B. ša Čštomih. — R. w B. ša Jnw.

Do Šserbow. Na pošlednjeje šhromadžisnje naškeje
Šserbskeje předarškeje konferency bu i nowa to žadanje wu-
pražene, šo bychmy w tutym škopjeńku wožebje tež originalne
artikle abo wudželki wošjewjeli, t. r. nastawki, powědańcžka,
šerluške atd., kotrejž šu Šserbjo a Šserbowki napiškali, je
wudželawšchi. To bě tež wot špocžatka pšchecže a žadanje
redakcije. Tohodla tole tu wožebje wošjewimy a wo tajke
šobudželo naležnje wšchěch Šserbow prošymy, ko wšchěm tym,
kiž nam i tajkim šobustutkowanjom pomhachu, wutrobne
džakujo. Wšchě pošykli prošymy do Nožacžiz pošklacž. — Ke
tutej proštwje pšchidam hišcže něšhto: Kommišija ša naške
šerbške špěwarške ko prózuje, do nowých wšchě rjane šhērku-
ške pšchijecž; najwažniške šu jej wěšo šerbške originale.
Šhtož by tajkich, kotrejž w dotalných špěwarškich hišcže nje-
žu, mēl abo wo tajkich wjedžal, je tohorunja prošehny, tole
šjewicž, a to pak na kommišiju — k. wšch. šararjej Domašchzy
jako pšchedžnydže abo jeje druhim šobustawam — pak do No-
žacžiz.

Dželajmy tuž wšchitzy šobu k lěpšchemu naškeho šerb-
škeho naroda a Bohu k cžejcži, tomu Bohu k cžejcži, kotryž je
nam ša wožebite drohotne kublo dał tež našku šerbšku ma-
cžerńnu rěčž! To je kublo, kotrejž nihtón bjes šchodowanja
nješazpěwa, to je kublo, kotrejž ma kōždy nan kaž kōžda macž
jako nješkazene šerbštwo šawostajicž šwojim džecžom a i nim
tu wěru, w kotrejž štaj ko šwěru a šprawnje wušnawaloj a
modliłoj k Bohu, ko dyrbjaloj šwěru a šprawnje wušnawacž
a modličž k Bohu.

Redaktor.

Porjedženti i čžibla 3: Na štronje 10, 2. wotdžel 6. rycžk
ma rělacž město tajke t a f l e ; — 5. rycžk pobrachuje po
šłowach Šchcžepanej Rothej šłowa i Žwitawny; — štrona 10,
3. wotdžel, rycžk 8 ma rělacž město šestajene š e š t a r j e n e ;
— štr. 10, 2. položza 1. wotdžel 3. rycžk ma šo šažunycž po
šłowje žiwjenje š c h u l e t ; — štr. 12, 1. položza ma 6. kashnja
rělacž: město nakasanstwo n j e k a j a n š t w o.

Šamolwity redaktor: šaraj Wyržacž w Nožacžizach.